

Järvamaa Arengustrateegia 2035+ uuendamine **Valdkondlik lähteülesanne**

Järvamaa Arengustrateegia valdkondlik nõukoda korraldab ja koondab oma valdkonna tervikvaate maakonna strateegiasse. Valdkondi on praeguse seisuga 13: haridus, kultuur, sport, turism, kodanikuühiskond, noorsootöö, haridus, sotsiaal, ettevõtlus, turvalisus, keskkond, ruum ja elamumajandus, ühendused ja rahvatervis (tervisedendus ja tervishoid).

Valdkonnad on oma koostöövormilt erinevad - mõnes valdkonnas toimib katuseorganisatsioon (nt sport: Järvamaa Spordiliit MTÜ; ühendused: Järvamaa Ühistranspordi Keskus MTÜ, haridus | koolijuhtide ainesektsioon), mõnes on palgatud osakoormusega koordinaator või valdkonna edendaja (kultuur, rahvatervis/tervisedendus, turvalisus), mõnes toimib mitteformaalne koostöövorm (noorsootöö, kodanikuühendused, turism, ettevõtlus) ja mõnes toimub koostööd alles üpris vähe (elamumajandus, keskkond, sotsiaal).

Valdkondlik nõukoda peaks toetuma eelkõige olemasolevale koostöövormile, selle puudumisel kutsuma kokku valdkonna spetsialiste ja strateegilisi partnereid. Strateegia protsess võiks anda tõuke iga valdkonna koostöö suurenemisele ja võimalike teenusvõrgustike tekkele.

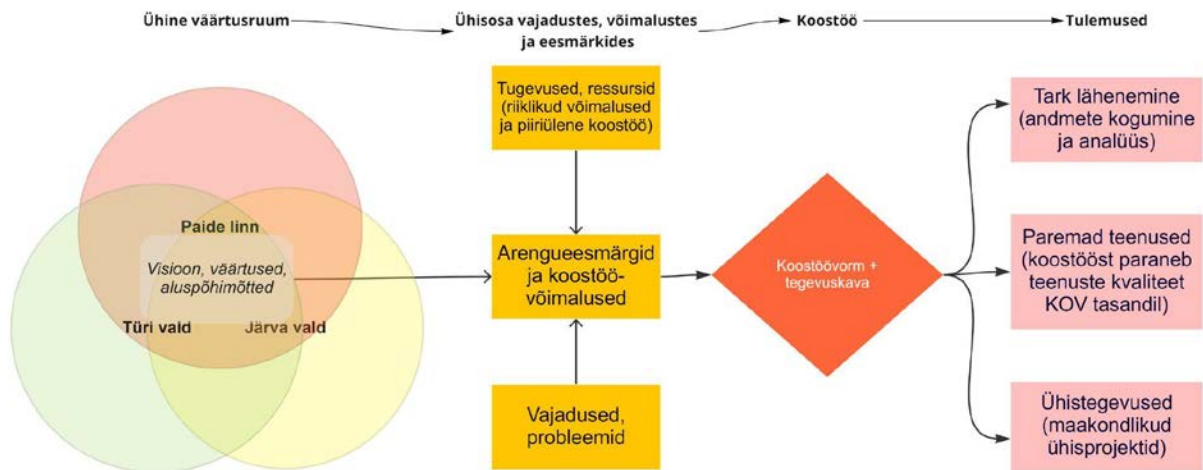
Teenusvõrgustike loomisel lähtuda:

1. teenusvõrgustiku edaspidise arengu terviklik kontseptsioon (kui selle kohta on olemas eraldiseisev dokument, siis viidata sellele);
2. teenusvõrgustiku sisuline korraldus (sh teenuse disain, vajaliku kvalifikatsiooniga personali kättesaadavus, võrgustiku sisene toimimine ja koostöö, rahastus, KOVide kokkulepped teenuse osutamiseks);
3. taristu vastavus teenusvõrgustiku toimimise vajadustele (nt hoonete asukoht, seisukord ja suurus, ligipääsetavus, seotus teiste sama sihtgrupi teenustega) ning vastavus teenusetarbijate (tulevasele) arvule, võimalused tulevikus hooneid riskasutada ja nende kasutust optimeerida.

Ootused nõukojale:

- a) esitada strateegiline vaade oma valdkonnast maakondlikku arengustrateegiasse
- b) võtta vastutus vähemalt mõne tegevuse elluviimiseks järgmise nelja aasta jooksul
- c) jätkata kooskäimist tegevuste seiramiseks ja valdkonna koostöö edendamiseks ka järgneval neljal aastal

Valdkonna strateegilise vaate kirjeldamisel lähtuda järgnevast arengu mudelist

Eelkõige tuleb küsida, millist lisandväärtust maakondlik arengustrateegia teiste arengudokumentide kõrval annab? Ehk, et kohalikke ja riiklike dokumente ei maksaks dubleerida. Seega peaks keskendumise kolme omavalitsuse ühisosale ja uutele lahendustele, mida soovitakse nelja aasta jooksul oma valdkonnas ära teha. Väga tähtis on seejuures tegevuse mõtestamine ja hindamine - kust tuleb teadmine praegusest seisundist, tulevikust ja sinna viivast teekonnast. Ehk, et tarkade otsuste tegemiseks on ka vaja aega ja raha planeerida. Laiemas pildis peaks valdkonnas paranema otsuste ja teenuste kvaliteet ning uute ühistegevuste algatamine. Kõige kesksel kohal on samas **koostöövorm**. Sellest sõltub, kas maakonna tasandil saab mõni uus lahendus ja ettevõtmine ka ellu viidud. Ilma selleta muutub kogu strateegia deklaratiivseks ja olukorda kirjeldavaks dokumendiks.

Arengumudeli lahtikirjutus ja küsimused, millele nõukogjad peaksid vastuse leidma

1. Väärtused ja aluspõhimõtted

Millised on ühised valdkonna aluspõhimõtted, millest tuleb kinni hoida ja mida tuleb juurutada, et säilitada või tõsta kvaliteeti? Siia sobivad ka peamised väärtused või isegi kontseptsioonid, millest lähtutakse. Nt. hariduses muutuva õpikäsituse ja 21. sajandi oskuste kontseptsioonist või kaasava hariduse põhimõtetes. Noorsootöös ja turvalisuses näiteks ennetustööst. Kultuuris on peamise väärtusena väljatoodud rahvakultuuri säilimine ja kultuurilise mitmekesisuse loomine. Aluspõhimõtteid sätestavad ka riiklikud arengudokumendid ja valdkondlikud arengukavad, võib välja tuua seosed nendega. Kuid, mis on meie maakonna jaoks tähtis?

2. Ühisosa vajadustes, võimalustes ja eesmärkides

Selles osas peaks saama selgeks, millised on valdkonnas valitsevad ühised probleemid, tugevused ja võimalikud lahendused, mida saaks maakonna tasandil ära teha.

a) Vajadused

Peamised probleemid ja vajadused, mis valdkonna arengut ja tegevuse toimimist takistavad. Milliste näitajatega probleeme tuvastada? Milliseid näitajaid antud probleemid kõige enam mõjutavad? Kas teatakse probleemide ulatust ja põhjuseid? Kas valdkonnast on hea ülevaade või on tehtud uuringuid, millele saame otsustes tugineda? Kas probleemide põhjuste leidmiseks on vaja planeerida tegevusi ja ressursse?

b) Tugevused ja võimalused

Mis on ja mida teeme hästi? Kas leidub suuremaid tugevusi ja konkurentsieeliseid võrreldes teiste maakondade või piirkondadega? Millele saab rajada lahendusi ja edasist koostööd?

c) Eesmärgid ja lahendused

Mis aitaks probleeme lahendada? Mida saab ära teha
Milline eesmärk omaks kõige suuremat mõju? Mida saaks teha ilma lisaressursse kasutamata?

3. Koostöö

Kuidas toimub maakonna tasandi koostöö, tegevuste elluviimine ja eestvedamine?

- a) kes peaksid koostöös osalema ja kes tegelikult saavad/jõuavad osaleda
- b) millist ressursi koostöö vajab?
- c) kuidas on koostöö korraldatud ja kes selle eest vastutab?
- d) mida veel koostöö toimimiseks teha tuleb?

Koostöö võib jagada ka tinglikult kolme löiku:

- a) targad otsused - koostöös aidatakse üksteisel paremini andmeid koguda neid hinnata ja analüüsida
- b) kvaliteetsem teenus - koostöö tulemusena paranevad avalikud teenused (jagatakse kogemusi, korraldatakse ühisüritusi või palgatakse ühispetsialiste)
- c) maakondlikud ühisprojektid, mida toetavad kõik maakonna omavalitsused

4. Tulemused

Tulemuste all tuleb kirjeldada, milline on planeeritud tegevuse kõige olulisem mõju ja kuidas seda mõõdetakse? Millised on peamised näitajad, mida soovitakse paremaks muuta.

Koostöö tulemusena peaks näiteks kasvama otsuste kvaliteet. Otsuseid tehakse teadmiste põhiselt andmeid kogudes ja analüüsides. Kogemuste vahetamine peaks parandama otseselt teenuste kvaliteeti ja rahulolu sellega. Koostöö tulemusena sündinud uute ühisprojektide ja tegevuste hulk.

5. Tegevuskava

Tegevuskava tuleks teha neljaks aastaks ja see võiks samuti olla jagatud mõtteliselt nelja suurema vastutaja vahel:

- nõukoda (maakondlik koostöövorm)
- SA Järvamaa (maakondlik arendusorganisatsioon)
- KOVide pool tehtavad tegevused (ootused KOVidele)
- riigi tegevused (ootused riigile)